

Accountantsverslag 2022

Gemeente Hof van Twente

Concept
8 juni 2023

Aan de gemeenteraad van de gemeente Hof van Twente

Doetinchem, 7 juli 2023

Geachte raadsleden,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen en aanbevelingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college. Op basis van onze controle geven wij een onafhankelijk oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening. Daarnaast hebben wij beoordeeld of de programmaverantwoording en de overige gegevens in overeenstemming zijn met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën, de concerncontroller en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst de auditcommissie op 26 juni 2023.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink- Wolbrink RA

Inleiding

Waar bent u naar op zoek ?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing
oordeel

3. Aandachtspunt Raad

4. Jaarrekening

5. Interne beheersing

6. SiSa

7. Onze
verantwoordelijkheid
en afsluiting

Bijlage 1
Fraude en continuïteit
controleverklaring

Bijlage 2
SiSa tabel fouten en
onzekerheden

Wij hebben de jaarrekening 2022 van uw organisatie gecontroleerd. Wij informeren u in dit verslag over de bevindingen uit onze controle. De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

De controleverklaring 2022

Als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt, kunnen wij de volgende oordelen geven:

- Een goedkeurend oordeel voor de getrouwheid
- Een goedkeurend oordeel voor de rechtmatigheid

De onzekerheden in het doelgroepenvervoer en de participatiewet die er in 2021 nog waren, waren er niet meer over 2022. Uit onze controle kwamen enkele kleinere aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn in de voorliggende versie verwerkt.

Fraude en financiële risico's

In onze controleverklaring beschrijven wij met ingang van 2022 op welke wijze wij bij de controle hebben ingespeeld op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Daarnaast beschrijven wij in onze controleaanpak de veronderstellingen voor de financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Voor wettelijke controles is het verplicht om over deze twee punten te rapporteren. In bijlage 1 geven wij de teksten weer die wij zullen opnemen in de controleverklaring.

Saldo van baten en laten

Uw gemeente heeft het jaar 2022 met een positief resultaat van € 11,9 miljoen afgesloten. In de jaarstukken is een toelichting gegeven op de totstandkoming van dit resultaat.

1. Kernpunten

De weerstandsratio is 3,8. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 17,8 miljoen. De financiële positie van uw gemeente is daarmee toereikend. Maar het betreft een momentopname. De grote maatschappelijke opgaven zoals de woningnood, klimaatverandering en energietransitie maken dat de middelen in de komende jaren hard nodig zullen zijn. Het is onzeker wat gemeenten van het Rijk mogen verwachten, zeker ook na 2026/2027. Deze onzekerheid en de dreigende begrotingstekorten maken het erg lastig om structureel beleid te maken en te investeren in de maatschappelijke opgaven die er zijn.

Interne beheersing op orde

De interne beheersing voldoet na de hack weer grotendeels aan de daaraan te stellen eisen en past bij de omvang van uw organisatie. Wij hebben enkele verbeterpunten geadviseerd.

Met ingang van 2023 legt het college verantwoording over het rechtmatig handelen af in de rechtmatigheidsverantwoording die wordt opgenomen in de jaarrekening. Normaliter hoefde de interne controle pas bij de start van de accountantscontrole gereed te zijn. Voor 2023 is het belangrijk dat dit voor het opstellen van de jaarrekening gereed is.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij willen de medewerkers van gemeente bedanken voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van deze rapportage.

De financiële uitkomsten van de controle op een rij

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2022 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt, welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 116.000 aan u te rapporteren.

Omschrijving	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
	Fouten €	Onzeker- heden €	Fouten €	Onzeker- heden €
Uitgaven zorgaanbieders Wmo en Jeugd		365.000		365.000
Europese aanbestedingen			829.000	
Overige bevindingen	27.000		27.000	
Totaal	27.000	365.000	856.000	365.000
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	1.164.000			
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	3.492.000			

2. Onderbouwing oordeel

Getrouwheid en rechtmatigheid

De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden voor de getrouwheid en rechtmatigheid blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken.

WNT

In de jaarrekening 2022 is de verantwoording over de WNT overeenkomstig de wettelijke vereisten opgenomen.

SiSa

Bij de controle op de SiSa-verantwoording zijn geen belangrijke afwijkingen geconstateerd.

Jaarverslag

Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programma-verantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening.

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

Uitgaven zorgaanbieders Wmo en jeugd

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2022 voor € 13,8 miljoen controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 673.000, is geen (goedkeurende) controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Door uw gemeente is een steekproef uitgevoerd op cliënten van zorgaanbieders zonder controleverklaring om dit bedrag te verlagen. Het totaal van de resterende onzekerheid bedraagt dan na de steekproef € 365.000.

2. Toelichting oordeel

Europese aanbestedingen

Wij hebben alle inkopen bij leveranciers waaraan over de periode 2019-2022 meer dan € 215.000 is geleverd onderzocht op het juist toepassen van de Europese aanbestedingsregels.

Uit onze controle over 2022 blijkt dat bij de levering van 11 leveranciers niet conform de Europese aanbestedingsregels is gehandeld. Van de totale inkopen in 2022 bij deze leveranciers is een bedrag van € 829.000 onrechtmatig. Dit bedrag is in 2022 verantwoord. Een nadere onderbouwing van de leveranciers is intern beschikbaar.

Voor een toelichting op het proces Europese aanbestedingen en onze aanbevelingen hierop verwijzen wij naar hoofdstuk 5 interne beheersing.

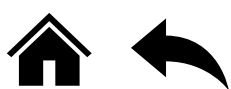
Van de Raad hebben wij 1 aandachtspunt meegekregen. Wij hebben u hierover in onze managementletter d.d. 23 januari 2023 geïnformeerd en hebben deze met de auditcommissie besproken. Volledigheidshalve rapporteren wij hierover ook in dit verslag.

Aandachtspunt en bevindingen

Aandachtspunt: Informatietechnologie

Wij hebben tijdens de interimcontrole controlewerkzaamheden op de IT uitgevoerd. We hebben hierover in de managementletter de navolgende bevindingen en aanbevelingen gerapporteerd. De status hiervan is per december 2022.

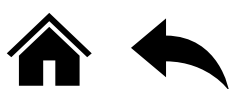
Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling
Informatiebeveiliging en incidentenbeheer	<p>Verschillende basismaatregelen zijn genomen ten aanzien van informatiebeveiliging. Op het uitgevoerde project “De nieuwe werkelijkheid” is een interne audit uitgevoerd. Binnenkort volgt ook nog een externe audit om vast te stellen hoe ver de organisatie staat.</p> <p>Vanuit de eigen rapportage staan van de 18 aanbevelingen er 10 op in uitvoering.</p>	<p><i>Advies is om de uitkomsten uit de externe audit en de openstaande aanbevelingen uit de eigen rapportage zo snel mogelijk op te volgen.</i></p>

CONCEPT

Aandachtspunt Raad

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling
IT-beleid	<p>De gemeente beschikte over een IT-visie die dateert van voor de hack en daarop was de agenda “digitalisering” gebaseerd. Ook was er al sinds 2018 een programma “informatieveiligheid en privacy”. Na de hack is wel een plan van aanpak opgesteld en is het project “De nieuwe werkelijkheid” uitgevoerd. De visie op de regiovoering I&A is vastgesteld door de raad. Dit heeft geleid tot het instellen van het nieuwe Regiebureau I&A.</p> <p>Vanuit de 'Verbeterreportage hack' worden het IT securitybeleid (onderhanden) en informatiebeveiligingsbeleid (2020) genoemd.</p> <p>Uw gemeente heeft belangrijke verbeteringen doorgevoerd vanuit de Verbeterreportage hack. Zo zijn er verbeterlagen ten aanzien van back-up en recovery. Uw gemeente is inmiddels gekanteld van een projectorganisatie 'De nieuwe werkelijkheid' naar een lijnorganisatie en u bent bezig de visie Regievoering I&A te implementeren. Mede in dat kader gaat u het komende jaar het IT-beleid actualiseren.</p>	<p><i>Het <u>advies</u> is om een centraal IT-beleid op te stellen.</i></p>
Gebruikersbeheer	<p>De naamloze accounts zijn niet langer toegestaan maar verder zijn er nog geen controles op de rechten bij de gebruikers.</p> <p>Als er een nieuwe medewerkers komt, worden de rechten gekopieerd van de vorige medewerker op die functie.</p> <p>Er is geen sprake van periodieke controle. Wanneer medewerkers verschillende functies hebben/hadden in de organisatie kan het zijn dat zij te ruime rechten hebben.</p>	<p><i><u>Advies</u> is om periodiek te controleren of medewerkers de juiste rechten hebben.</i></p>

CONCEPT

Aandachtspunt Raad

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling
Procedure change management	Er was in 2022 geen vastgelegde change managementprocedure. Een interim changemanager heeft deze procedure opgesteld. Er is een concept document 'Changemanagement (wijzigingsbeheer) werkafspraken Gemeente Hof van Twente'. Het risico dat ongeautoriseerde wijzigingen in het systeem worden doorgevoerd, neemt door deze werkafspraken af.	<i>Advies is om periodiek te checken dat de procedure wordt nageleefd.</i>
IT-organisatie	Bezetting is nog onvoldoende om alles uit te voeren wat de gemeente voor ogen heeft. De vacatures van informatiemanager en changemanager staan momenteel open. De changemanager wordt momenteel tijdelijk ingehuurd in afwachting van de aanstelling (naar verwachting op korte termijn) van een eigen changemanager. Het regiebureau is nog in opbouw.	<i>Wij <u>adviseren</u> het college de bezetting binnen de IT-afdeling op orde te brengen om alle belangrijke activiteiten op te kunnen pakken.</i>
SLA Bizway	Wij hebben een niet getekend contract ontvangen. Niet altijd is duidelijk wie waarvoor precies verantwoordelijk is.	<i>Advies is het contract te ondertekenen. Tevens om de afspraken met Bizway verder te verfijnen en verder af te stemmen op het gemeentelijk beleid. Ook voor optimale verantwoordings- en controle-informatie.</i>

Jaarstukken en zekerheid

4.1 Financiële positie

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-
rechtmatigheid

Overige bevindingen

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat over 2022 en de financiële positie op 31 december 2022.

Saldo van baten en lasten

Het jaar 2022 is gestart met een begrotingsaldo van € 1 miljoen positief. De definitieve begroting kwam uit op een resultaat van € 3,5 miljoen. Het saldo van de baten en lasten over het jaar 2022 bedraagt € 11,9 miljoen positief. Ter illustratie is dit weergegeven in de tabel hiernaast.

Het positieve resultaat van € 11,9 miljoen is ten opzichte van de definitieve begroting van € 3,5 miljoen voor een groot deel beïnvloed door:

- Een hogere algemene uitkering € 2,4 miljoen;
- Voordeel op Wmo/Jeugd voorzieningen € 1,7 miljoen;
- Hogere bouwleges € 0,5 miljoen;
- Overschot vergoeding Oekraïners € 2,9 miljoen;
- Nadeel energietoeslag € 0,8 miljoen;
- Niet invullen vacatures, meer lasten € 0,5 miljoen;
- Hogere lasten automatisering € 0,4 miljoen.

In de inleiding van de jaarstukken is een toelichting op het resultaat gegeven.

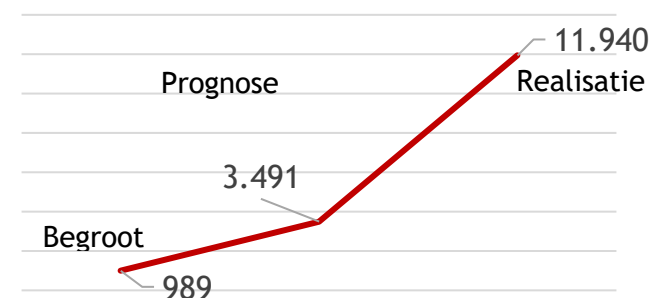
Incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten bedragen € 2,6 miljoen voordelig. Hiervan is € 2,5 miljoen negatief het gevolg van incidentele reservemutaties. Op de reguliere baten en lasten is het resultaat € 4,1 miljoen positief. De incidentele baten bedragen € 25,9 miljoen en lasten € 23,3 miljoen. Er wordt geen ondergrens gebruikt voor het overzicht van incidentele baten en lasten. Hierdoor is deze erg uitgebreid.

Wij hebben het college geadviseerd een ondergrens te gebruiken.

4.1 Financiële positie

Verloop van het resultaat 2022

De jaarrekening geeft inzicht in de toestand van het resultaat over 2022 en de financiële positie op 31 december 2022.

Financiële positie

Het eigen vermogen van uw gemeente is per ultimo 2022 € 85 miljoen, exclusief resultaat (2021: € 79 miljoen exclusief resultaat). Hiervan is € 65 miljoen in bestemmingsreserves opgenomen (2021: € 60 miljoen). € 51 miljoen zit in afschrijvingsreserves. Hiernaast tonen wij het verloop van het eigen vermogen over de afgelopen 4 jaren.

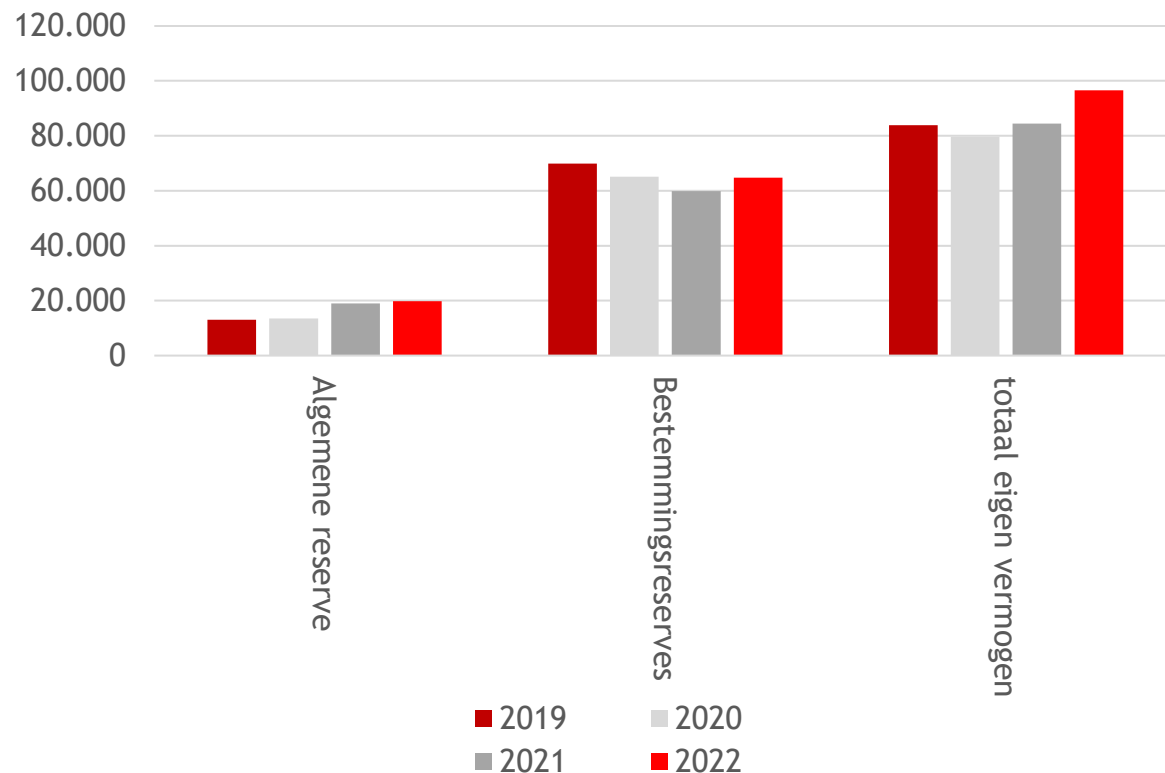
Het weerstandsvermogen is door uw gemeente als uitstekend geclassificeerd. De ratio is 3,8. De benodigde weerstandscapaciteit voor het afdekken van risico's is € 4,7 miljoen en de beschikbare weerstandscapaciteit is € 17,8 miljoen. Voor de grondexploitatie is dit 2,1. Hier is de beschikbare capaciteit € 2,6 miljoen en de benodigde capaciteit € 1,2 miljoen.

De solvabiliteit is 59% ten opzichte van vorig jaar 55%. Met 59% is dit hoger dan het gemiddelde van de Overijsselse gemeenten volgens 'waarstaatjegemeente.nl' per eind 2021.

Uw gemeente heeft per 31 december 2022 voor een bedrag van € 48,7 miljoen leningen opgenomen. Dit is € 2,5 miljoen minder dan per 31 december 2021.

4.1 Financiële positie

Verloop eigen vermogen

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving van wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw gemeente kent 5 programma's. Daarnaast worden de algemene dekkingsmiddelen en overhead in een apart programma gepresenteerd.

De kwaliteit van de toelichtingen is voldoende. Het inzicht in de begroting en de belangrijkste afwijkingen in de realisatie zijn per programma in het jaarverslag toegelicht.

Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording met uitzondering van de toelichting op de mutaties in de reserves per (deel)programma.

Wij hebben geen tegenstrijdigheden gevonden tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2022.

De nieuwe, verplichte paragraaf Wet Open Overheid is opgenomen. Hierin is een toelichting opgenomen van het uitgevoerde beleid van de Wet Open Overheid.

4.2 Kwaliteit jaarstukken

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen gezien.

De verplichte beleidsindicatoren zijn bij de programma's opgenomen.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2022 zodanig gepland om aan de auditcommissie de gecontroleerde jaarrekening eind juni 2023 voor te kunnen leggen.

Het concept van de jaarstukken was tijdig gereed en het jaarrekeningdossier bevatte voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen uitvoeren. De afwikkeling was conform planning.

Wij kijken terug op een prettige en transparante samenwerking gedurende dit proces.

De kaderstelling nader toegelicht

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2022 op rechtmatigheid gecontroleerd.

Begrotingscriterium

De Raad heeft besloten met (inclusief Algemene dekkingsmiddelen en Overhead) 6 programma's te werken. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het college toestemming gegeven om binnen de budgetten van de deelprogramma's te opereren. Het college legt verantwoording af over de besteding op de programma's.

Wij hebben gecontroleerd of de begrotingsregels door het college zijn nageleefd.

• Lasten

Op de programma's Bestuur en Veiligheid, Leefomgeving, Sport cultuur en onderwijs en Algemene dekkingsmiddelen en overhead zijn overschrijdingen ten opzichte van de begroting ontstaan. De toelichting is voldoende en daarmee heeft de overschrijding geen invloed op ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid inzake de programma's.

• Investerings

Er zijn 3 investeringskredieten overschreden. De toelichting is voldoende en daarmee hebben de overschrijdingen geen invloed op ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid

Programma (*€ 1.000)	Lasten Begroting	Lasten 2022	Binnen beleid
Bestuur en veiligheid	7.685	7.896	✓
Wonen en werken	9.807	7.457	✓
Leefomgeving	18.110	19.787	✓
Sport, cultuur en onderwijs	10.306	10.898	✓
Maatschappelijke ondersteuning	46.485	42.232	✓
Algemene dekkingsmiddelen en overhead	11.761	12.539	✓
Totaal	104.155	100.809	

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

4.4 Overige bevindingen

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

1) Grondexploitatie

Uw gemeente heeft 4 actieve grondexploitaties per ultimo 2022. De boekwaarde is € 8.000 (2021: € 2,4 miljoen). Voor de berekening van de verwachte resultaten heeft het college uitgangspunten geformuleerd inzake o.a. verwachte kosten- en opbrengstenstijgingen. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in de programmabegroting (paragraaf grondbeleid) en vastgesteld door de raad. We hebben vastgesteld dat de uitgangspunten aannemelijk zijn.

In 2022 heeft de Raad nieuwe grondexploitatie Bentelo Buiten vastgesteld. In de exploitatieopzet is een verwacht resultaat van ca. € 54.000. Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat dit resultaat niet wordt behaald.

De nota grondbeleid is afkomstig uit 2015. Sinds 2015 zijn er diverse

ontwikkelingen geweest die invloed kunnen hebben op het gemeentelijke beleid. Wij hebben begrepen dat de nota in 2023 wordt geactualiseerd. *Wij hebben het college geadviseerd de nota te actualiseren (financiële verordening artikel 8 lid 2).*

2) Voorziening dubieuze debiteuren

Ultimo 2022 heeft uw gemeente vorderingen op diverse partijen. Door de organisatie is een inschatting gemaakt van de (on)inbaarheid van deze vorderingen.

Voor de openstaande belastingdebiteuren en de algemene debiteuren is een voorziening gevormd van € 142.000 op basis van (on)inbaarheid per debiteur. Voor de uitkeringsdebiteuren is er een voorziening van € 1,5 miljoen, waarbij de schatting is gebaseerd op de geïnde bedragen van voorgaande jaren. De hoogte van deze voorzieningen liggen in lijn met voorgaand jaar. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorzieningen.

3) Voorziening groot onderhoud gebouwen

Een voorziening groot onderhoud dient gebaseerd te zijn op een meerjaren-onderhoudsplan van maximaal 5 jaar oud. In 2020 is het huidige onderhoudsplan vastgesteld. Dit geactualiseerde plan is de basis voor de onderhoudsvoorziening voor de gebouwen. De voorziening per 31 december 2022 bedraagt € 1,5 miljoen. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorziening.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

4.4 Overige bevindingen

4) Voorziening pensioen

De voorziening voor wethouders pensioen is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze worden opgesteld door een derde partij. De gehanteerde rekenrente van 2,472% is conform de circulaire van het Rijk. Doordat de rente gestegen is, is er een vrijval van € 0,2 miljoen geweest in 2022.

5) Voorziening cyberaanval

Naar aanleiding van de hack eind 2020 was een voorziening gevormd voor de kosten. Deze voorziening had ultimo 2021 een stand van € 0,2 miljoen. De werkelijk gemaakte kosten in 2022 zijn bijna € 0,6 miljoen. Hiervan is € 0,2 miljoen onttrokken aan de voorziening. Per ultimo 2022 is deze € 0. De overige kosten zijn in 2022 als last verantwoord.

6) Voorziening riolering

De gevormde voorziening dient voor tariefsegalisatie en is gebaseerd op het gemeentelijke rioleringsplan (2021-2024). Als sprake is van een tekort op exploitatie van de rioleringen, dat wordt dit onttrokken aan de voorziening. Bij een overschot wordt een toevoeging gedaan. In 2022 is € 0,2 miljoen toegevoegd. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorziening.

7) Voorziening afval

Ultimo 2021 was het saldo €0. Het overschot op het product afval is in 2022 toegevoegd aan de voorziening en bedraagt € 0,3 miljoen.

8) Voorziening verlofsparen / Stuwmeer verlofuren

In de CAO gemeenten is voorgeschreven dat medewerkers vanaf 2022 gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlof te sparen. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft vanaf 2022 voor dat er een voorziening gevormd dient te worden voor het gevormde saldo verlofsparen en eventuele stuwmeren van verlof. Bij uw gemeente is per 31 december 2022 door 14 werknemers deelgenomen aan het verlofsparen. Deze deelname is vertaald naar een verplichting. Hiervoor is een voorziening gevormd van € 16.000. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten van deze voorziening.

Er is geen sprake van een stuwmeer aan verlofuren bij het personeel.

Balanspost project Spoorpark

In 2020 is een kavel verkocht voor € 615.000. Deze kavel is destijds niet als bate verantwoord wat volgens de verslaggevingsregels had moeten gebeuren. Vooruitlopend op een besluit een bestemmingsreserve te vormen was het bedrag verantwoord als 'vooruit ontvangen bedrag'. Vorig jaar hebben wij dit als fout aangemerkt. Op 22 november 2022 is in de tweede bestuursrapportage een bestemmingsreserve afschrijving Spoorpark ingesteld ter dekking van de kapitaallasten. Hierin is € 723.000 gestort. Dit is inclusief de verkoop in 2022 van het perceel grond met garageboxen ad € 108.000. Op basis van de bovenstaande hebben wij dit bedrag niet als fout meegeteld.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

Prestatielevering

Wij hebben een steekproef uitgevoerd om de getrouwheid van de uitgaven te kunnen controleren. Alle facturen zijn door meerdere personen geautoriseerd voor levering van de goederen/diensten en de betaalbaarstelling.

Persoonsgebonden budgetten (PGB)

Uw gemeente heeft interne controle uitgevoerd op de verstrekking van de persoonsgebonden budgetten, zoals:

- bepaling totale last in de jaarrekening aan de hand van de prognose SVB;
- interne controles op het toekenningsproces;
- controle op de levering van de zorg;
- deugdelijke afwikkeling van de fraudesignalen van de SVB. Er zijn in 2022 geen fraudesignalen van de SVB ontvangen.

Door de organisatie wordt de uitnutting van de budgetten per budgethouder beoordeeld.

Wij hebben het college geadviseerd deze beoordeling schriftelijk vast te leggen zodat deze bij de verbijzonderde interne controle kan worden meegenomen.

Uw gemeente heeft van de SVB een brief ontvangen waaruit blijkt dat er fouten en onzekerheden zijn ontstaan. Deze tellen mee in het oordeel van uw gemeente. Dit is 7,01% voor de Wmo-PGB en 4,27% voor de Jeugd-PGB. De hieruit voortkomende fout bedraagt in totaal € 27.000.

4.4 Overige bevindingen

Kosten verbonden partijen

Uw gemeente heeft een deel van haar taken aan gemeenschappelijke regelingen overgedragen. De kosten van deze organisaties komen ten laste van de exploitatie van uw gemeente. De kosten van de GR-en zijn in deze jaarstukken gebaseerd op concept cijfers, omdat de definitieve cijfers op dat moment nog niet voorhanden waren.

Subadministratie huuropbrengsten

Er is geen huurregister of andere registratie aanwezig voor de verhuuropbrengsten.

Wij hebben het college geadviseerd om een huurregister op te stellen om de juistheid en volledigheid van de huurbaten te kunnen beheersen.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

Prestatielevering doelgroepenvervoer

Vorig jaar waren de lasten voor doelgroepenvervoer onzeker, omdat de prestatielevering niet kon worden aangetoond. Dit jaar zijn aanvullende controles uitgevoerd en is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Zo is voor een aantal leerlingen een verband gelegd tussen het toegekende vervoer en de geregistreerde en gefactureerde start- en eindbestemming. Voor het vervoer binnen de Wmo en Jeugdwet is een link gelegd met de toegekende zorg waar het vervoer voor nodig is.

Voor beide vervoersorganisaties is door uw gemeente bevestigd dat er geen klachten zijn ontvangen over het niet ophalen van leerlingen.

Op basis van de verrichte controle en uitgevoerde onderzoeken, hebben we voldoende zekerheid verkregen over de geleverde prestaties.

IT omgeving

Volgens artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht aan te geven of er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken. Deze bevindingen hebben wij bij de jaarrekeningcontrole niet geconstateerd.

Daarbij merken wij op dat onze jaarrekeningcontrole niet primair gericht is op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen over de IT omgeving raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij

4.4 Overige bevindingen

ter zake geen volledigheid hebben beoogd. Om volledig zicht te hebben op de betrouwbaarheid van alle geautomatiseerde systemen, ook die systemen zonder relatie naar de jaarrekening, is meer uitgebreid en specifiek gericht onderzoek noodzakelijk, wat niet past in de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening.

Wij hebben onze IT bevindingen onder de aandachtspunten opgenomen.

Wet Normering Topinkomens

De Wet Normering Topinkomens (WNT) regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector. In deze wet zijn maximale vergoedingen vastgelegd voor de hoogte van de vergoeding aan topfunctionarissen en aan de ontslagvergoedingen. Voor 2022 is de maximale beloning vastgesteld op € 216.000 en € 75.000 ontslagvergoeding.

In 2022 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uw WNT-verantwoordelijkheid over het kalenderjaar 2022 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken.

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Samenvatting management letter

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding van de interimcontrole hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter d.d. 23 januari 2023 gerapporteerd aan de auditcommissie.

De interimcontrole 2022 laat zien dat de organisatie en financiële beheersing stabiel en voldoende is.

Risico's interne beheersing

In de management letter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden moeten verrichten om dit risico te verlagen.

Vanuit de controle hebben wij enkele aandachtspunten voor de jaarrekening 2022 meegegeven. De belangrijkste risico's voor de controle zijn:

1. Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen
2. Prestatielevering inkoop
3. Ontbrekende uitkeringsdossiers

Elders in dit verslag is over deze risico's gerapporteerd.

5.1 Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met het boekjaar 2022 verstrekken wij als accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf kalenderjaar 2023 wijzigt dit in enkel een oordeel inzake de getrouwheid.

Het college neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en licht daarmee haar handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. De kaderstellende en controlerende rol van de Raad wordt hiermee versterkt. De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is een kans voor de Raad om het gesprek met het college te verdiepen.

Door opname van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening valt deze onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is. Dit oordeel van de accountant over rechtmatigheidsverantwoording wordt meegewogen in het oordeel over de getrouwheid.

Afgelopen jaren heeft uw organisatie daartoe reeds voorbereidingen getroffen. Voor de definitieve invoering is het van belang de financiële verordening en de controleverordening aan te passen.

Wij hebben het college geadviseerd de rapportage over de uitkomsten en de rechtmatigheidsverantwoording over 2023 eind februari 2024 gereed te hebben, vooruitlopend op de accountantscontrole.

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij een aantal aanvullende aandachtspunten voor de interne beheersing geconstateerd welke wij hier onder de aandacht brengen.

Europese aanbestedingen

Het volgen van de juiste inkoopprocedure is onderdeel van de rechtmatigheid. Is voldaan aan de geldende wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader. In het normenkader is het eigen inkoopbeleid, zoals vastgesteld door de gemeente, niet opgenomen. Dit is facultatief. De landelijke wetgeving voor de Europese aanbestedingen is een verplicht onderdeel van het normenkader.

Vanaf 2023 zal het college in haar rechtmatigheidsverantwoording zelf voorafgaand aan de accountantscontrole een oordeel moeten geven over de juistheid van de gevolgde inkoopprocedure, met name indien de inkopen een contractwaarde overschrijden van de grens waarbij Europees aanbesteed moet worden.

Naar aanleiding van onze controle van het afgelopen jaar hebben wij de volgende aandachtspunten voor de organisatie hierover.

- **Europese aanbestedingen en het contractenregister**

Er is een zaaksysteem (Cees) beschikbaar waarin, indien voorhanden, contracten beheerd en gearchiveerd kunnen worden. Uit onze controle blijkt dat de meeste contracten snel vindbaar zijn in deze software. Voor een aantal contracten is uitvraag in de organisatie noodzakelijk.

Wij hebben het college geadviseerd om alle contracten (voor uw organisatie >€ 20.000) op te nemen in een contractenregister, zodanig dat deze ook op een snelle wijze vindbaar zijn.

5.2 Interne beheersing

- **Verbijzonderde interne controle op de inkoopprocedures**

Door de organisatie is in 2022 verbijzonderde interne controle uitgevoerd op de gevolgde inkoopprocedure. De bevindingen zijn grotendeels gelijk aan die van ons. Er is geen rapportage gemaakt van de uitkomsten.

Wij hebben het college het volgende geadviseerd:

- *De keuze van de gevolgde inkoopprocedure vooraf vast te leggen in de inkoopdossiers;*
- *Standpunten over de gevolgde inkoopprocedure achteraf vast te leggen in een zogenaamde position paper;*
- *De interne controle te onderbouwen met de onderliggende contracten;*
- *Zichtbaar vast te leggen hoe vanuit de inkopen de gecontroleerde leveringen zijn geselecteerd;*
- *Een eenduidige, onderbouwde conclusie te trekken.*

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij een aantal aanvullende aandachtspunten voor de interne beheersing geconstateerd welke wij hier onder de aandacht brengen.

- **Inkoopprocedures voor inhuur Europese aanbestedingen**

Inhuur vindt plaats bij diverse leveranciers en middels losse opdrachten. De aanbestedingsregels schrijven voor dat inhuur bij diverse leveranciers en met diverse losse opdrachten gegroepeerd dienen te worden naar de 'soort' inhuur. Deze dienen gecategoriseerd te worden naar CPV-code, een indeling van soort inkopen in de aanbestedingsregels.

Wij hebben het college geadviseerd de inhuur bij de verschillende leveranciers en verschillende opdrachten tussentijds te analyseren om een onrechtmatige inkoopprocedure te voorkomen.

5.2 Interne beheersing

- **Dwingende spoed en Europees aanbesteden**

Als gevolg van de snelheid waarmee de opvang van Oekraïners door alle gemeenten is opgepakt, was inkoop van onder meer beveiliging, schoonmaak en dergelijke op korte termijn noodzakelijk. Ook voor de werkzaamheden als gevolg van de hack, was snelheid belangrijk. Volgens de aanbestedingsregels kon daarbij een uitzondering worden gemaakt voor Europees aanbesteden op grond van 'dwingende spoed' (artikel 32 AW). Als gevolg van de voortdurende oorlog zal mogelijk deze uitzondering komen te vervallen in 2023. Voor de hack is deze uitzondering voor 2022 al niet meer van toepassing.

Wij hebben het college geadviseerd te beoordelen in hoeverre de gevolgde inkoopprocedures nog afdoende zijn, gezien de situatie.

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij een aantal aanvullende aandachtspunten voor de interne beheersing geconstateerd welke wij hier onder de aandacht brengen.

Energietoeslag

In 2022 maar ook in 2023 is energietoeslag uitgekeerd om de energie armoede te beperken. Uw gemeente heeft daartoe een beleidsregel opgesteld, welke tot 1 juli 2023 geldend is verklaard. Inwoners van uw gemeente met een maximaal inkomen van 120% van de bijstandsnorm kunnen een beroep doen op deze regeling.

Wij hebben het college geadviseerd in 2023 een separate verbijzonderde interne controle uit te voeren op de verstrekte energietoeslag.

Identificatie

De wijze waarop de gemeente de identiteit bij verstrekkingen uit de Participatiewet ea, Wmo en jeugd moet vaststellen is dwingend voorgeschreven in de wetgeving. Er moet zekerheid worden verkregen over de nationaliteit van de aanvrager en diens verblijfstitel.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole dient te worden getoetst of de vaststelling van de identiteit van de belanghebbende en diens eventuele partner op een juiste wijze heeft plaatsgevonden. Bij het niet of onjuist vaststellen van de identiteit is er onzekerheid over de rechtmatigheid van de verstrekte voorziening.

5.2 Interne beheersing

Uw gemeente registreert na inzage de aard, het nummer van het ID-bewijs en de geldigheidsduur in het clientdossier. Hierdoor is sprake van niet voldoende controle-informatie voor ons als accountant omdat niet gezien kan worden of de check echt gedaan is. Dit leidt tot een niet-financiële onrechtmatigheid. Dat betekent het niet naleven van (financiële) wetgeving zonder (directe) financiële gevolgen.

Wij hebben het college geadviseerd aandacht te hebben voor deze vastleggingen.

Wmo en jeugd

We hebben een steekproef gedaan op de toekenningen van de voorzieningen voor de jeugd en de Wmo. Er zijn een aantal formele onrechtmatigheden.

Wij hebben het college geadviseerd blijvend aandacht te hebben voor de tijdigheid van de beschikkingen.

SiSa staat voor Single information en Single audit. Het is een systematiek van de Rijksoverheid over de verantwoording van specifieke uitkeringen. Hieronder geven wij onze inhoudelijke bevindingen weer.

Ontwikkeling Single Information Single Audit

Iedere gemeente kan extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Gemeenten moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het geld hebben besteed. Dit doen zij via de methodiek SiSa: single information, single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. De informatie hiervoor wordt in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening en voorzien van een controle door de accountant.

Door de coronacrisis, de toeslagenaffaire en het omzetten van doeluitkeringen naar specifieke uitkeringen op verzoek van de Algemene Rekenkamer is het aantal regelingen dat verantwoord moet worden via de SiSa-bijlage fors toegenomen in de afgelopen jaren.

Bij uw gemeente waren er in 2018 3 specifieke uitkeringen met een verantwoordingsplicht via SiSa, in 2022 zijn dit er 25.

Deze toename vraagt veel tijd. De regelingen worden steeds complexer en dit vraagt een verdergaande samenwerking tussen meerdere afdelingen binnen de organisatie. Het proces voor het aanvragen en verantwoorden vraagt coördinatie, inrichting van de administratie en planning om te kunnen voldoen aan de voorwaarden om de specifieke uitkering uiteindelijk te kunnen ontvangen.

De kosten van de accountantscontrole en de inzet van eigen tijd neemt significant toe door deze extra regelingen en veel organisaties worstelen met het beheersbaar houden hiervan.

6. SiSa

Onze bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de controle op de SiSa regelingen willen we graag met u delen.

Uw gemeente heeft onderkent dat SiSa een specialisatie is en heeft dit belegd bij 1 functionaris.

- **A16 Opvang Ontheemden Oekraïne: leefgeld en toekenning**

In 2022 is € 437.000 leefgeld verstrekt aan de ontheemde Oekraïners. De registratie hiervan is opgenomen in Suite en daarmee voldoende ingericht.

Voor de opvang heeft uw gemeente € 3,5 miljoen bijdrage van het Rijk ontvangen. De totale toezegging is € 4,2 miljoen. Voor het verschil is een vordering op het Rijk opgenomen van € 0,7 miljoen.

De werkelijke bestedingen zijn € 1,3 miljoen. Voor het overschot van € 2,9 miljoen wordt voorgesteld dit in een bestemmingsreserve OSA en urgente doelgroepen te storten.

SiSa staat voor Single information en Single audit. Het is een systematiek van de Rijksoverheid over de verantwoording van specifieke uitkeringen. Hieronder geven wij onze inhoudelijke bevindingen weer.

- **G2 Participatiewet: Volledigheid dossiers**

Door de cyberaanval was vorig jaar een deel van de uitkeringendossiers niet meer aanwezig. Om de ontbrekende en niet volledige dossiers weer compleet te maken, is afgelopen jaar een consultant ingehuurd om heronderzoeken te doen voor deze dossiers. Wij hebben een deelwaarneming uitgevoerd op alle dossiers. Hieruit blijkt dat de gemeente een inhaalslag heeft gemaakt om de achterstanden weg te werken. De gevolgde procedures zijn niet altijd volledig opgenomen en/of gevolgd. Er zijn bijvoorbeeld heronderzoeken uitgevoerd zonder een vernieuwde beschikking op te stellen. Dit betreffen formele fouten. Voor dit jaar resteert geen onzekerheid.

Wij hebben het college geadviseerd de interne controle op het Sociaal Domein uit te laten voeren door een onafhankelijk medewerker met inhoudelijke kennis.

- **G4 Tozo: Misbruik en oneigenlijk gebruik**

De uitvoering van de Tozo is uitbesteed aan het ROZ, onderdeel van de gemeente Hengelo. Binnen de gemeente Hengelo zijn in algemene zin procedures aanwezig om misbruik en oneigenlijk gebruik te detecteren. Voor de Tozo heeft gemeente Hengelo een beleidsnota voor misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld met daarbij een uitgewerkte risicoanalyse. In de beleidsnota staan de werkzaamheden rondom M&O weergegeven, zoals het opvolgen van IB-signalen. De accountant van de gemeente Hengelo heeft vastgesteld dat de procedures in opzet adequaat zijn. Het bestaan hebben zij gericht vastgesteld door het vaststellen in hoeverre het beleid ook daadwerkelijk aanwezig is en stukken beschikbaar zijn. In overleg met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft de gemeente Hengelo de uitvoering van de controlewerkzaamheden (en eventuele vervolgacties zoals het opleggen van mogelijke terugvorderingen) verschoven naar 2022.

6. SiSa

Gedurende 2022 heeft de accountant van de gemeente Hengelo de werking van het M&O beleid getoetst. Hierbij zijn geen bevindingen geconstateerd.

Eventuele financiële effecten zijn ook in de SiSa-verantwoording 2022 verwerkt. In 2022 zijn nog niet alle IB-signalen opgevolgd. De gemeente Hengelo zal de opvolging van de laatste IB-signalen in 2023 uitvoeren, naar verwachting is de omvang van de daarmee samenhangende baten niet materieel.

- **G10 Inburgering: Misbruik en oneigenlijk gebruik**

Vanaf 1 januari 2022 is het nieuwe inburgeringsstelsel ingegaan waarin de Wet Inburgering 2021 wordt uitgevoerd door gemeenten en verantwoord in SiSa 2022. Van gemeenten wordt verwacht dat zij in aanvulling op het bestaande beleid inzake Misbruik en Oneigenlijk Gebruik (M&O) specifiek aandacht aan de Wet Inburgering 2021 besteden. Een gemeente die reeds beschikt over een goede opzet en een goed werkend beleid voor M&O, kan dit M&O-beleid doortrekken naar de Wet Inburgering 2021. Daarin zal dan wel extra aandacht nodig zijn voor specifieke risicofactoren en -afwegingen inzake de Wet Inburgering 2021.

Uw gemeente zal in 2023 het M&O-beleid actualiseren en laten vaststellen.

Wij hebben het college geadviseerd hier de risicofactoren en maatregelen van de wet Inburgering op te nemen.

Wij hebben het college geadviseerd in 2023 verbijzonderde interne controle uit te voeren op de bestedingen van inburgering.

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 1.164.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3.492.000 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2022 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

7.1 Onze verantwoordelijkheid

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan de Raad. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij de Raad.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging. Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

	Uren
Tekenend accountant	40
Overige teamleden	810

Dank u voor de samenwerking

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de Raad, op de website van uw gemeente, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink- Wolbrink RA

7.2 Afsluiting

Als kennisorganisatie levert SKN toegevoegde waarde die bijdraagt aan het duurzame succes van klanten en medewerkers

Toegevoegde waarde die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overzicht, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

Bijlage 1

Fraude en continuïteit in controleverklaring

Hieronder geven wij u de passages weer die wij zullen opnemen in onze controleverklaring inzake onze controleaanpak fraude-risico's.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college inspeelt op frauderisico's. Ook hoe de Raad het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Bijlage 1 Controleverklaring

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de concerncontroller, de gemeentesecretaris en de portefeuillehouder financiën. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Bijlage 1 Controleverklaring

Geïdentificeerd frauderisico

Het risico dat het management of het college maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Het risico dat schattingsposten onterecht door het management of het college beïnvloed worden

Controlewerkzaamheden en observaties

Het college en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het college of het management.

Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

**Geïdentificeerd
frauderisico**

**Het risico dat
inkoopfacturen
betaald worden,
zonder dat hier
een prestatie
tegenover staat**

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

**Het risico dat
betaalbatches
ongeautoriseerd
worden aangepast
en naar verkeerde
bankrekeningnum
mers wordt
betaald**

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.

Hieronder geven wij u de passages weer die wij zullen opnemen in onze controleverklaring inzake de financiële risico's

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het college, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2023 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het college heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;

Bijlage 1 controleverklaring

- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van risico's na de periode van de door het college verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het college gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage 2

SiSa Tabel

fouten en onzekerheden

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op Coronatoegangsbewijzen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Geen	n.v.t.	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Geen	n.v.t.	n.v.t.
C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2023 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Geen	n.v.t.	n.v.t.
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	Geen	n.v.t.	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
E49B	Bodemsanering Asbest Overijssel (SiSa tussen medeoverheden)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

Bijlage 2 SiSa

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of Preventieaanpakken	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
L6	Regeling specifieke uitkering uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	Geen	n.v.t.	n.v.t.